

๑๑

อ นั ส ง ส์

ถ ว ย ม้า อ า ช า ไ น ย

สัตว์ทั้งหลายไม่ควรที่สมณะใช้สอย เราควรแปลงเป็น
สิ่งที่ใช้สอยได้ จึงให้ดีราคาม้าสินธพซึ่งมีกำลังวิ่งเร็วดังลม
แล้วได้ถวายเป็นที่เป็นกัปปียะที่สมณะสามารถบริโภคใช้สอย
ได้เท่ากับราคาม้า ได้มอบกัปปียภักดิ์แด่พระพุทธเจ้าพระนาม
ว่าปทุมุตตระ เราเข้าถึงในกำเนิดใดๆ คือ ความเป็นเทวดา
หรือมนุษย์ ม้าอาชาไนยอันมีกำลังวิ่งเร็วดังลม สวยงามองอาจ
ย่อมเกิดขึ้นแก่เรา และมีพาหนะที่วิเศษล่งพาหนะของชนทั้ง
หลายในโลก

อานิสงส์ถวายเป็นอานาชาไนย

๓๔๓

เวลาแห่งการปฏิบัติธรรม เป็นช่วงเวลาที่มียุคคุณค่าต่อชีวิตเราเป็นอย่างยิ่ง เพราะเราจะได้มีโอกาสทำใจหยุดใจนิ่ง แสวงหาหนทางแห่งพระนิพพาน โดยหยุดใจเข้าไปสู่อริยมรรคเส้นทางของพระอรียเจ้าทั้งหลายซึ่งเป็นทางเอกสายเดียวเท่านั้นที่จะนำเราให้เข้าถึงธรรมภายใน เข้าถึงความสุขที่จะทำให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง ปัจจุบันนี้ มวลมนุษยชาติส่วนใหญ่ยังไม่รู้เป้าหมายที่แท้จริงของชีวิตกันเลยว่า เกิดมาทำไม อะไรคือสิ่งที่ชีวิตต้องแสวงหา เมื่อไม่มีโอกาสได้ฟังพระสัทธรรม ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติธรรม ชีวิตจึงต้องตกอยู่ในท่ามกลางกระแสแห่งความทุกข์ แต่เมื่อไรก็ตามที่ได้ลงมือปฏิบัติธรรมและได้ผลแห่งการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง ก็จะเข้าใจได้แจ่มแจ้งและมุ่งทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ได้ต่อไป

มีวาระแห่งภาชิตที่ปรากฏอยู่ใน โอปยุหเถราปทาน ความว่า

“ชนเหล่าใดได้อุปสมบท ชนเหล่านั้นได้ดีแล้วหนอ เราพึงเข้าไปเฝ้าบ่อยๆ เมื่อพระพุทธเจ้ามีอยู่ในโลก เราได้เป็นพระราชามีพละมาก ครอบครองแผ่นดินมีสมุทรสี่เป็นที่สุด เป็นใหญ่แห่งชนชาวชมพูทวีป ๒๔ ครั้ง ก็ด้วยอานุภาพที่ได้สร้างบุญกับพระพุทธเจ้า ภพที่สุดย่อมเป็นไปแก่เรา

อานิสงส์ถวายเป็นคำอาชาไนย

๓๔๔

เป็นครั้งสุดท้ายสุด เราละความชนะและความแพ้แล้ว ได้ถึงฐานะอันไม่หวั่นไหว ในกัปที่ ๓,๕๐๐ ได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ผู้เป็นกษัตริย์มีเดชมาก ทรงสมบรูณ์ด้วยแก้ว ๗ ประการ มีผละมาก ก็ด้วยอานุภาพแห่งบุญกรรมนั้น”

คำปรารภนี้ เป็นวาจาที่เปล่งออกมาด้วยความสุขโสมนัส ในผลแห่งความดีงามที่บังเกิดขึ้นกับพระอรหันต์รูปหนึ่ง เป็นมหาปิติที่ไม่ได้หมายความว่า จะบังเกิดขึ้นได้อย่างง่ายๆ จะบังเกิดขึ้นแก่ผู้ที่ได้ทำความดีแล้วเท่านั้น เพราะผู้ที่สร้างบุญ ย่อมบันเทิงในทุกที่ทุกสถานในกาลทุกเมื่อ แม้มีชีวิตอยู่ในโลกนี้ ก็ย่อมบันเทิง ละจากโลกนี้ไปแล้วก็บันเทิงใจในสุขที่ได้รับจากทิพยสุขในสุคติโลกสวรรค์

เหมือนประวัติการสร้างบารมีของผู้มีบุญท่านนี้ ซึ่งในภพชาติสุดท้าย ท่านได้บรรลุธรรมอันสูงสุด และได้ย้อนกลับไปดูภาพการสร้างบารมีในอดีต เห็นการสร้างบุญของตัวท่านเอง ที่ได้สั่งสมไว้ ก็บังเกิดมหาปิติ เห็นคุณค่าของบุญ และเนื้อนาบุญ คือพระรัตนตรัย ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ท่านจึงได้เปล่งอุทานออกมาอย่างนั้น

เรื่องที่จะนำมาเล่าในครั้งนี เป็นเรื่องอดีตชาติของพระโอบวยุทธเจ้า ซึ่งท่านได้เกิดมาสั่งสมบุญในพระพุทธศาสนา

เมื่อย้อนกลับไปศึกษาชีวประวัติของท่าน น่าสนใจทีเดียว จาก
เมื่อก่อน ท่านเกิดมาแล้วหลายภพหลายชาติ ได้มีโอกาส
บำเพ็ญบุญไว้ในพระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ สักสมบุญอันเป็น
อุปนิสัยแห่งพระนิพพาน แต่ก็ยังไม่มีโอกาสได้ทำบุญพิเศษที่นำ
มาซึ่งมหาปิติ

*จนมาถึงยุคของพระปฐมุตตรสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านได้
มาบังเกิดในสกุลอันสมบูรณ์ด้วยโภคทรัพย์สมบัติ เจริญวัยแล้ว
ก็เป็นผู้มีทรัพย์มาก มีโศกะมาก อยู่ครองเรือน และมีโอกาสฟัง
พระสัทธรรมจากพระโอษฐ์ ก็บังเกิดความคิดว่าชีวิตในสังสารวัฏนี้
เป็นทุกข์เหลือเกิน การเวียนว่ายตายเกิดโดยที่ไม่มีบุญติดตัวไป
รังแต่จะทำให้ชีวิต ตกต่ำลงไปเรื่อยๆ เราควรดักตวงเอาบุญให้
เต็มกำลั้ง

ท่านได้รักษาใจให้ผ่องใส มีความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย
ในพระบรมศาสดา โดยไม่มีความรู้สึกคลอนแคลน แม้ว่าจะมี
ข่าวคราวอะไรบังเกิดขึ้น คิดแต่เพียงว่า เรานั้นจะยังมั่นคงใน
พระรัตนตรัยและจะไม่หวั่นไหวกับอะไรทั้งสิ้น ท่านคิดจะเอาบุญ
อย่างเดียว จึงได้ไปแสวงหามัจฉาชาไนยตัวประเสริฐ แล้วนำ

*มก. เล่ม ๗๑ หน้า ๒๒๑

อานิสงส์ถวายเป็นมัจฉาชาไนย

๓๔๖

มาถวายบูชาธรรมพระผู้มีพระภาคเจ้า พระบรมศาสดาเห็นอุบาสกผู้มีศรัทธานี้ นำมัจฉาตัวประเสริฐมาถวาย ก็ไม่ทรงปรารภณาที่จะทำให้เขาเสียใจ จึงรับเอาไว้ แต่อุบาสกนี้เป็นผู้ที่มีปัญญาพอได้ทำการบูชาด้วยมัจฉาอินทพินชาไนยแล้ว ก็อุทิศคิดว่า

การถวายสัตว์ แม้จะเป็นการบูชาธรรมก็ตาม เป็นสิ่งที่ไม่สมควรแก่สมณะทั้งหลาย เพราะไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ เราควรถวายกับปิยภักข์ที่สมควรแก่สมณบริโภค จึงให้ตรากับปิยภักข์เท่ากับราคามัจฉาชาไนยตัวนั้น แล้วก็นำหยาปณะจำนวนนั้น ไปซื้ออัฐฐบริหารที่สำเร็จด้วยผ้าฝ้าย ผ้ากัมพล และผ้าโกเชาว์เป็นต้น และได้ถวายเภสัชแด่หมู่สงฆ์มีพระบรมศาสดาเป็นประมุข

การสร้างบุญในครั้งนี้ ได้ยังมหาปิตีให้บังเกิดแก่อุบาสกนั้นตลอดเวลา เมื่อระลึกถึงก็มีแต่มหาปิตีทุกครั้ง เขาได้ใช้ชีวิตอยู่จนตลอดอายุขัย หลังจากที่ได้จุติจากอัตภาพนั้นแล้ว ก็ได้ไปบังเกิดในเทวโลก เข้าถึงความเป็นสหายแห่งเทวดา และก็จะมัจฉาชาไนยแก้วบังเกิดเป็นพาหนะนำไปในทุกหนทุกแห่ง ไม่ใช่มีเพียงมัจฉาชาไนยอย่างเดียว พาหนะที่เป็นทิพย์อันไม่มีประมาณก็บังเกิดขึ้น แม้กลับลงมาเกิดเป็นมนุษย์ ก็เป็นผู้สมบุรณ์ด้วยพาหนะเป็นอันมาก ใช้สอยได้อย่างสะดวกสบายทุกอย่าง

๓๔๓

ท่านต้องเวียนว่ายตายเกิดเรื่อยมา จนมาถึงในสมัย พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราเนี่ย ท่านได้บังเกิดในเรือนมิตระกุล แห่งหนึ่ง สมบูรณ์ด้วยมหาสมบัติมากมาย พาหนะก็มีสมบูรณ์ พร้อม ด้วยอานุภาพแห่งบุญที่ได้ทำในครั้งนั้น พอบรรลุนิติภาวะ แล้ว มีโอกาสพึงธรรมจากพระบรมศาสดา กอปรด้วยบุญเก่า ในตัวที่เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ ทำให้เกิดความศรัทธาอย่างเต็มที่ จึง ทำให้ตัดสินใจออกบวชในพระศาสนา หลังจากอุปสมบทแล้ว ท่านก็ได้ตั้งใจบำเพ็ญเพียรอย่างเต็มที่ ใช้เวลาไม่นานก็สามารถ ทำใจหยุดใจนิ่ง ได้เข้าถึงกายภายในไปตามลำดับ จนกระทั่งถึง กายธรรมอรหัต สามารถกำจัดกิเลสอาสวะได้หมดสิ้นอย่าง ลื่นไหลไม่เหลือเศษ

พระโอรุยหเถรเจ้าครั้นได้บรรลุอรหัตตผลแล้ว ได้ ย้อนอดีตไปดูการสร้างบารมีของตัวเอง ก็เกิดปีติโสมนัส จึงเปล่งอุทานว่า “นับเป็นความโชคดีของเราจริงๆ ที่ได้สั่งสม บุญในพระพุทธเจ้าและหมู่สงฆ์ผู้เลิศ” และได้เปล่งอุทาน บุพกรรมของตนต่อไปอีกว่า “เราได้ถวายเป็นอานาชาไนยแด่ พระพุทธเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ ครั้นมอบถวายในพระพุทธเจ้า แล้ว ได้กลับไปเรือนของตนด้วยความปีติ พระอัครสาวกของ พระศาสดา มีนามว่า พระเทวิลเถระ ผู้เป็นทนายแห่งธรรมอัน ประเสริฐ ได้มาที่บ้าน เล่าให้ฟังว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้นำ

อานิสต์ถวายม้าอาชาไนย

๓๔๘

ประโยชน์ทั้งปวง พระองค์ผู้มีจักขุทรงทราบความดำริของท่าน
จึงทรงรับเอาม้าอาชาไนยไว้”

เมื่อเราฟังอย่างนั้นก็คิดว่า สัตว์ทั้งหลายไม่ควรที่
สมณะใช้สอย เราควรแปลงเป็นสิ่งที่ใช้สอยได้ จึงให้ตีราคา
ม้าสินธพซึ่งมีกำลังวิ่งเร็วดังลม แล้วได้ถวายของที่เป็นกับปียะที่
สมณะสามารถใช้สอยได้เท่ากับราคาม้า ได้มอบกับปิยภัณฑ์
แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่าปทุมุตตระ เราเข้าถึงในกำเนิดใดๆ คือ
ความเป็นเทวดาหรือมนุษย์ ม้าอาชาไนยอันมีกำลัง วิ่งเร็วดังลม
สวยงามองอาจ ย่อมเกิดขึ้นแก่เรา และมีพาหนะที่วิเศษ
ล่งพาหนะของชนทั้งหลายในโลก

ชนเหล่าใดได้อุปสมบท ชนเหล่านั้นได้ดีแล้วหนอ ควรที่
จะเข้าหาสมณะบ่อยๆ ถ้าพระพุทธเจ้ามีในโลก ก็ควรเข้าไปหา
เพราะพระพุทธองค์คือเนื่อนาบุญอันสุดยอดของชาวโลก พระ-
ศาสนาของพระองค์ท่านก็เป็นเขตแห่งบุญอันยอดเยี่ยม ด้วย
อานุภาพแห่งบุญที่เราได้สร้าง เราได้เป็นพระราชามีพละมาก
ครอบครองแผ่นดินมีสมุทรสี่เป็นที่สุด เป็นใหญ่แห่งชนชาวชมพู
ทวีป ๒๔ ครั้ง ภพชาตินี้เป็นภพชาติสุดท้าย เราละความชนะ
และความแพ้แล้ว ได้ถึงฐานะอันไม่หวั่นไหว ได้บรรลุคุณวิเศษ
เหล่านี้ คือ ปฏิสัมภีทา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ เราทำให้

อานิสงส์ถวายเป็นอานาชาไนย

๓๔๕

แจ้งชัดแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้า เราทำเสร็จแล้ว นี่เป็นผลแห่งบุญที่เราได้สั่งสมไว้อย่างดีแล้วในกาลครั้งนั้น

ทั้งหมดนี้นับเป็นอุทาหรณ์การสร้างบารมีได้เป็นอย่างดี เมื่อมีจิตที่บริสุทธิ์กอบปรด้วยสติปัญญา ย่อมสามารถที่จะกอบโกยเอาบุญใหญ่ได้อย่างเต็มที่ นักสร้างบารมีทั้งหลายในอดีตที่ท่านได้บรรลุธรรมเข้าพระนิพพานไปแล้ว ท่านเหล่านั้นก็ยังเหลือร่องรอยแห่งความดีไว้ ให้เราทุกคนได้ศึกษา ได้ดำเนินรอยตาม เมื่อเราต่างทราบกันอย่างนี้แล้ว หากปรารถนาอานิสงส์พิเศษอย่างไร ก็ให้ทำบุญอย่างนั้นเถิด โดยทำอย่างผู้ฉลาด มีกุศโลบาย รู้จักเลือกกระทำสิ่งที่เหมาะสมที่ควร เริ่มต้นจากตัวของเราเอง และชักชวนบุคคลรอบข้างให้รู้จักการทำบุญตามแบบอย่างพระอริยเจ้าทั้งหลายที่มีมาแล้วในกาลก่อน

